

Tilinpäätös 2023

KH 25.03.2024 § 46
199/02.06.01.03/2023

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja Vesa Ellonen p. 040 626 7070

Johdanto

Edeltävä vuosi 2022

Vuosi 2022 oli tulevaisuuteen valmistautumisen ja kehittämisen aikaa. Valtuusto päätti yksimielisesti uudesta kuntastrategiasta. Strategianamme on tuottaa hyvät palvelut kuntalaisille siten, että talous on ylijäämäinen. Ylijäämästä investoimme kunnan elinvoiman kehittämiseen.

Tilinpäätöksen perusteella kunnan ja vesihuoltolaitoksen tilikausi 2022 oli n. 362 000 euroa ylijäämäinen. Se oli kova saavutus tilanteessa, jossa maksamme osuutemme Essoten alijäämistä, hoidimme kunniavelkaamme ukrainalaisille, peruskorjasimme vesitornin ja kirjasimme tulosvaikutteisesti alas kunnantalon ja vuokra-asuntojen arvoja sekä jatkoimme lainojemme lyhentämistä.

Tilinpäätös 2023

Toiminta

Vuoden 2023 aikana kunnan perustoiminnot jatkuivat enimmäkseen edellisen vuoden kaltaisina. Kunnan viranhaltijat hoitivat oman toimensa ohessa TE2024 -uudistuksen edellyttämät valmistelut TE-palveluiden siirtämiseksi valtiolta Keski-Savon työllisyysalueelle vuoden 2025 alusta lukien.

Elinkeinotoimi ja tekninen toimi edistivät päivitetyn kuntastrategian mukaisesti aktiivisesti kunnassa käynnissä olevia mittavia yksityisiä aurinkovoimalahankkeita. Kolmesta niistä odotetaan investointipäätöstä maaliskuun 2024 loppuun mennessä.

Investointien osalta vuosi 2023 oli suunnitteluvuosi ja investoinnit kohdistuivat rakennuskannan ja muun infrastruktuurin kunnan ylläpitämiseen. Tarpeettomiksi jääneiden rakennusten purkutyöt aloitettiin Koulutiellä sijainneen rivitalon purkamisella. Tilalle tehtiin hieno parkkialue.

Konsernissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Käytännössä vuonna 2022 tehty Asunto Oy Pikallen ja Asunto Oy Tuomaalanhovin sulautuminen Koy Honkauraan saatettiin päätökseen 28.2.2023.

Toiminnallisesti tilikausi 2023 onnistui kokonaisuutena hyvin käyttötalouden ja investointiohjelman tavoitteiden mukaisesti, jota sodan riehussa Euroopassa, valtiontalouden ja Pohjois-Savon kuntatalouden mollivoittoisessa tilanteessa on pidettävä hyvänä suorituksena.

Talous

Toimintatuotot sisäisin ja ulkoisin erin olivat n. 7,2 miljoonaa euroa ja toimintakulut noin 11 miljoonaa euroa sisäisin ja ulkoisin erin esitettynä. Tuotot kasvoivat lähes samassa suhteessa kulujen kasvun kanssa talousarvioon verrattuna toimintakatteen muutoksen jäädessä n. 67 000

euroa positiiviseksi. Tuotot kasvoivat erityisesti hankerahoituksessa (tuet ja avustukset), joka toisaalta on tärkein selittäjä myös kustannusten kasvulle (palvelujen ostot).

Verotulot kertyivät talousarviossa arvioitua paremmin noin 384 000 €. Valtionosuudet vähenivät 168 000 euroa. Ns. soten jälkipiiskan (VM:n kunnilta sotealueille siirtyneen rahoituksen tasaus) vuoksi valtionosuudet ovat vaarassa pienentyä edelleen. Pääosa ”piiskaa” saadaan siirrettynä vuosille 2025 ja 2026, kun lyhyen varoitusajan vuoksi kunnat eivät olisi voineet sopeuttaa talouttaan jo annetuissa talousarvioissaan kuluvalle vuodelle 2024. Kuntaliitto esittää, että jälkipiiskasta luovuttaisiin kokonaan käynnissä olevassa valtionosuusuudistuksessa. Kunnat saavat lisää yleiskatteellista valtionosuutta TE-palveluiden järjestämiseksi. Joroisissa valtionosuutta kasvattavat hieman myös positiivinen väestönkehitys (+51) vuonna 2023 ja lukiolaisten määrän kasvu pääosin Finest Future -hankkeen opiskelijoilla. Valtionosuudet korottuvat tai vähenevät järjestelmästä johtuen kahden vuoden viiveellä.

Vaikka vuoden tilinpäätöksessä esitimme soteyllätyskulojen päättyvän, vielä kuluja lisäsi Eloisan n. 122 000 euron välinehuollon tasauslasku kohdistuen vuoteen 2022. Tasauslasku katsottiin olennaiseksi ja se maksettiin kunnan peruspääomaa vasten, jolloin sillä ei ole vaikutusta vuoden 2022 eikä vuoden 2023 tuloksiin.

Tilikaudelle 2023 suunnitellut talouden tasapainotusohjelma II:n mukaiset toimenpiteet toimeenpantiin pääosiltaan. Ohjelman taloudellinen vähimmäistavoite vaikuttaisi toteutuvan, koska merkittävin tasapainotustoimenpide, Joroisten sotekiinteistöjen pääomavuokra Pohjois-Savon hyvinvointialueelta, on sovittu maksettavaksi 3 + 1 vuoden option ajan lakisääteistä pääomavuokramallia noudattavalla vuokrasopimuksella. Hyvinvointialue on vuokrat maksanut eikä niiden alentamisesta ole neuvoteltu.

Hyvän verokertymän (n. 10 616 099 €) ja edelleen kohtuullisella tasolla säilyneiden valtionosuuksien (n. 2,6 milj. €) sekä rahoitustuottojen (n. 310 000 € rahoituskuluja suuremmat) vetämänä vuosikatteeksi muodostuu n. 2,2 milj. €, joka kattaa poistot n. 1,9 milj. €. Kunnan tulos on edellisen vuoden tasolla, n. 305 000 € (TP 2022: n. 341 000 €), ja ylijäämä n. 345 220 €, vaikka Ki Oy Kunnantalon tasearvoon kohdennettiin n. 623 500 euron arvonalennus. Ylijäämää kasvattaa vesihuoltolaitoksen investointivarauksen 70 000 € purkaminen.

Kunnan talouden voidaan katsoa olevan tilinpäätöshetkellä tasapainossa. Hieman taloudellista puskuriakin on kertynyt: taseessa kertynyttä ylijäämää on n. 7,7 milj. €.

Pohjois-Savolaisten kuntien välisessä vertailussa pärjäämme hyvin. Vuosikatteemme kattaa poistot (10/19 kunnalla ei kata) ja esimerkiksi asukaskohtainen lainamäärämme on keskimääräisellä tasolla (3 735 €, kun keskiarvo on n. 3 700 €). Talouden suunta on valitettavasti muiden kuntien tavoin heikkenevä, koska menot kasvavat tuloja nopeammin.

Tilinpäätös ja siihen liittyvä keskeinen sääntely

Tilikausi

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Osiot

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tarkoitus

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Vastuulliset

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Konsernitilinpäätös

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konserninrahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojenhankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Toimintakertomus

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys taloudentasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tuloksen käsitteleminen

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Vesihuoltolaitos

Joroisten kunnan vesihuoltolaitos on kirjanpidollisesti eriytetty muu taseyksikkö, joka laatii erillistilinpäätöksen ja se yhdistetään kunnan tilinpäätöksessä.

Tasekirja

Liitteenä on tilinpäätöksen 2023 tasekirja, joka sisältää toimintakertomuksen, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, luettelot ja selvitykset sekä allekirjoitukset ja merkinnät sekä vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksen.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. allekirjoittaa vuoden 2023 tilinpäätöksen ja luovuttaa sen tilintarkastajien tarkastettavaksi,
2. ehdottaa valtuustolle, että poistoeroa tuloutetaan suunnitelman mukaan -29 882,82 euroa ja vesihuoltolaitoksen investointivarausta puretaan 70 000 €, joiden jälkeen tilikauden ylijäämä 345 220,16 euroa kirjataan taseen ylijäämätilille,
3. oikeuttaa hallinnon tarvittaessa tekemään tasekirjaan vähäisiä lisäyksiä ja korjauksia, mikäli muutostarvetta ilmenee esim. tilintarkastuksen perusteella. Tarkistettu tasekirja toimitetaan kunnanhallitukselle samalla kuin tilinpäätösasiakirjat valtuustolle,
4. antaa tilinpäätöksen/toimintakertomuksen valtuustolle toimitettavaksi sen jälkeen, kun tilintarkastaja ja tarkastuslautakunta ovat antaneet suorittamastaan tarkastuksesta lausuntonsa, ja
5. antaa oheisen kirjeluonnoksen mukaisen vahvistuksen tilintarkastajalle ja valtuuttaa hallituksen puheenjohtajan yhdessä kunnanjohtajan kanssa allekirjoittamaan kirjeen.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.
